

საქართველოს სოც.

საბჭ. რესპუბლიკის

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

სახალხო კომისართა საბჭოს და ეკონომიური საბჭოს
სამმეთა მმართველობის გამომცემა

1934 წ. დეკემბრის 10.

№ 32

ტფილისი

შ ი ნ ა ა რ ს ი

სახელმწიფო წყობილება

239. საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობების არჩევნების ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ.
ინსტრუქცია საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობების არჩევნების შესახებ.

სახელმწიფო წყობილება

239. დადგენილება ც.ა.კ.

საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობების არჩევნების ინსტრუქციის
დამტკიცების შესახებ.

საქართველოს სსრ კონსტიტუციის 95 მუხლის საფუძველზე და სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ დამტკიცებული საბჭოების არჩევნების ინსტრუქციის შესაბამისად და განსავეითარებლად (სსრკ კან. კრ. 1930 წ. მე-50 №-ი, მუხ. 524; „იზვესტია“ 1934 წ. სექტემბრის 30-ისა № 230), სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს სრულიად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ინსტრუქცია საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობების არჩევნების შესახებ.

2. გაუქმებულ იქნეს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1930 წ. ნოემბრის 9-ს დამტკიცებული ინსტრუქცია მუშათა, გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოების არჩევნებისა და

საბჭოთა ყრილობების მოწვევის შესახებ (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-24 №-ი, მუხ. 317; 1933 წ. მე-16 №-ი, მუხ. 207).

3. გაუქმებულ იქნეს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებანი:

1) 1927 წ. იანვრის 11-ის თარიღისა ქ. ტფილისისათვის საბჭოთა არჩევნების არსებული წესის ზოგიერთი გამოჩაკლისის შემოღების შესახებ (საქ. სსრ კან. კრ. 1927 წ. 1-ლი №-ი, მუხ. 1);

2) 1927 წ. იანვრის 25-ის თარიღისა ქალ. ტფილისისათვის საარჩევნო ნორმების დაწესების შესახებ (საქ. სსრ კან. კრ. 1927 წ. 1-ლი №-ი, მუხ. 8);

3) 1930 წ. ნოემბრის 24-ის თარიღისა საარჩევნო ნორმების დაწესების შესახებ სოფლად მდებარე საწარმოებისათვის, ქალაქებთან შეერთებული სოფლებისათვის და აქარისტანის ავტონომიური სსრ-ის სოფლებისათვის (საქ. სსრ. კან. კრ. 1930 წ. მე-24 №-ი, მუხ. 349) და

4) 1931 წ. იანვრის 7-ის თარიღისა წარმომადგენლობის ნორმების შესახებ სამტრედიის ქალაქის საბჭოს არჩევნებისათვის (საქ. სსრ კან. კრ. 1931 წ. მე-3 №-ი, მუხ. 25).

სრ. საქ. ც.ა.კ-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრ. საქ. ც.ა.კ-ის მდივანი თ. ჟღენტი.

1934 წ. ოქტომბრის 5.

ტფილისი.

ინსტრუქცია

საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობების არჩევნების შესახებ

თ ა ვ ი I.

საარჩევნო კომისიები.

1. საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობების არჩევნების ჩასატარებლად და სათანადო ტერიტორიაზე საარჩევნო კამპანიის სახელმძღვანელოდ არსდება შემდეგი საარჩევნო კომისიები:

- ა) ცენტრალური საარჩევნო კომისია;
- ბ) აფხაზეთის ავტ. სოც. საბჭ. რესპუბლიკის, აქარისტანის ავტ. სოც. საბჭ. რესპუბლიკისა და სამხრეთ ოსეთის ავტ. ოლქის საარჩევნო კომისიები;
- გ) სარაიონო საარჩევნო კომისიები;
- დ) საქალაქო საარჩევნო კომისიები;
- ე) სასოფლო საარჩევნო კომისიები.

გარდა ამისა, ქალ. ტფილისში არსდება ქალაქის სარაიონო საარჩევნო კომისიები.

2. ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას ადგენს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი 23 წევრისაგან, საარჩევნო

კამპანიის მომზადებისა და გატარების ხელმძღვანელობისათვის მთელ რესურსებს
ლიკაში.

3. აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური საარჩევნო კომისიებს ადგენენ აღნიშნული რესპუბლიკებისა და ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტები. ამ კომისიებში შედიან: თავმჯდომარე, ორი წარმომადგენელი სათანადო რესპუბლიკისა და ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და თითო წარმომადგენელი პროფკავშირებისა, ახალგაზრდათა ლენინური სრულიად საქავშირო კომუნისტური კავშირისა, ადგილობრივი ქალაქის საბჭოსი, პოლიტგანყოფილებებისა, ეროვნულ უმცირესობათა, წითელი არმიის და ფლოტისა, მუშების და მუშა-ქალებისა, რომელნიც უშუალოდ დაკავშირებული არიან წარმოებასთან, კოლმეურნეების და კოლმეურნე ქალებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა (კოოპერაციის, თავდაცვა-აგიაქიმისა და სხვ.).

აღნიშნული საარჩევნო კომისიების წევრებს ამტკიცებს სათანადო რესპუბლიკისა და ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი, ხოლო თავმჯდომარეებს ნიშნავს, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წარდგენით, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში.

4. სარაიონო საარჩევნო კომისიის ადგენს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი. ამ კომისიის შემადგენლობაში უნდა შედიოდნენ: თავმჯდომარე, ორი წარმომადგენელი სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტისა და თითო წარმომადგენელი: საქალაქო ან სასოფლო საბჭოსი, რომელიც რაიონის ცენტრშია, პროფკავშირებისა, ახალგაზრდათა ლენინური სრულიად საქავშირო კომუნისტური კავშირისა, პოლიტგანყოფილებისა, რომელიც რაიონის ტერიტორიაზე იმყოფება, ეროვნულ უმცირესობათა, მუშების და მუშა-ქალებისა, რომელნიც უშუალოდ დაკავშირებული არიან წარმოებასთან, კოლმეურნეების და კოლმეურნე ქალებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა (კოოპერაციის, თავდაცვა-აგიაქიმისა და სხვ.), აგრეთვე წითელი არმიის და ფლოტისა (იმ ადგილებში, სადაც მათი ნაწილებია დაბინავებული).

5. საქალაქო საარჩევნო კომისიები, სათანადო საქალაქო საბჭოს დადგენილებით, ეწყობა ქალაქ ტფილისში, ბათუმში, სოხუმში, სტალინირში, ქუთაისში, ფოთში, თელავში, გურჯაანში, გორში, ხაშურში (სტალინისში), ბორჯომში, ახალციხეში, ქიათურაში, ზესტაფონში, სამტრედიისში, ხონში, სენაკში, ზუგდიდში და მახარაძეში.

საქალაქო საარჩევნო კომისიების შემადგენლობაში შედიან: თავმჯდომარე, ორი წარმომადგენელი სათანადო ქალაქის საბჭოსი და თითო წარმომადგენელი პროფკავშირებისა, ახალგაზრდათა ლენინური სრულიად საქავშირო კომუნისტური კავშირისა, ეროვნულ უმცირესობათა, მუშების და მუშა-ქალებისა, რომელნიც უშუალოდ დაკავშირებული არიან წარმოებასთან, და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა (კოოპერაციის, თავდაცვა-აგიაქიმისა და სხვ.), აგრეთვე წითელი არ-

მისი და ფლოტის წარმომადგენელი (იმ ქალაქებში, სადაც მათი ნაწილები დაბინავებული).

ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საარჩევნო კომისიებში, გარდა აღნიშნულ ორგანიზაციების წარმომადგენლებისა, უნდა შედიოდნენ აგრეთვე წარმომადგენლები იმ სოფლის საბჭოებისა, რომლებიც აღნიშნული ქალაქების საბჭოებთან არიან შემოერთებული, და კოლმეფურნეებისა.

6. ქალაქის სარაიონო საარჩევნო კომისიები ეწყობა ქალ. ტფილისის სარაიონო საბჭოებთან.

ქალაქის სარაიონო საარჩევნო კომისიების შემადგენლობაში შედიან: თავმჯდომარე, ორი წარმომადგენელი სათანადო სარაიონო საბჭოსი და თითო წარმომადგენელი პროფკავშირებისა, ახალგაზრდათა ლენინური სრულიად საქავშირო კომუნისტური კავშირისა, ეროვნულ უმცირესობათა, წითელი არმიისა, მუშების და მუშა-ქალებისა, რომელნიც უშუალოდ დაკავშირებული არიან წარმოებასთან, და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა (კოოპერაციის, თავდაცვა-ავიაციისა და სხვ.).

შენიშვნა. ქალ. ტფილისში, ბათუმში, სოხუმში და ქუთაისში და აგრეთვე სამრეწველო ცენტრებში საქალაქო და სარაიონო საარჩევნო კომისიებს შეუძლიათ დააარსონ მსხვილ საწარმოებში დამხმარე კომისიები, რომლებიც სათანადო საარჩევნო კომისიების ხელმძღვანელებით ანხორციელებენ საორგანიზაციო ღონისძიებებს, რაც დაკავშირებულია არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებასთან.

7. სარაიონო საარჩევნო კომისიების წევრებს ამტკიცებს სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი, ხოლო თავმჯდომარეებს ნიშნავს: ავტონომიურ რესპუბლიკებში და ოლქში—სათანადო რესპუბლიკისა და ოლქის საარჩევნო კომისიის წარდგენით, აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი, კუთვნილებისამებრ, ხოლო საქართველოს სსრ-ის დანარჩენ რაიონებში—ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წარდგენით, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

8. ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საარჩევნო კომისიების წევრებს ამტკიცებს სათანადო საქალაქო საბჭო, ხოლო თავმჯდომარეებს ნიშნავს, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წარდგენით, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

ბათუმისა და სოხუმის საქალაქო საარჩევნო კომისიების წევრებს ამტკიცებს სათანადო საქალაქო საბჭო, ხოლო თავმჯდომარეებს ნიშნავს, სათანადო რესპუბლიკის საარჩევნო კომისიის წარდგენით, აჭარისტანის ასსრ-ის და აფხაზეთის ასსრ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი, კუთვნილებისამებრ.

9. სტალინის, თელავის, გურჯაანის, გორის, ხაშურის (სტალინის), მორჯომის, ახალციხის, ქიათურის, ზესტაფანის, სამტრედიის, ხონის, სენაკის,

ზუგდიდისა და მახარაძის საქალაქო საარჩევნო კომისიების წევრებს ამტკიცებს სათანადო საქალაქო საბჭო, ხოლო თავმჯდომარეებს ნიშნავს სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი.

ქალ. ტფილისის სარაიონო საარჩევნო კომისიების წევრებს ამტკიცებს სათანადო საქალაქო სარაიონო საბჭო, ხოლო თავმჯდომარეებს ნიშნავს ტფილისის საქალაქო საბჭო.

10. სასოფლო საარჩევნო კომისია ეწყობა სასოფლო საბჭოსთან. ამ კომისიაში შედიან: თავმჯდომარე, ორი წარმომადგენელი სასოფლო საბჭოსი და იითო წარმომადგენელი პროფკავშირებისა, ახალგაზრდათა ლინინური სრულიად საკავშირო კომუნისტური კავშირისა, პოლიტგანყოფილებისა, რომელიც სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე იმყოფება, ეროვნულ უმცირესობათა, კოლმეურნეების და კოლმეურნე ქალებისა, მუშების და მუშა-ქალებისა (ფაბრიკების, ქარხნების, საბჭოთა მეურნეობების, სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებისა და სხვ.) და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა (კოოპერაციის, თავდაცვა-აეიაქიმისა და სხვ.), აგრეთვე წითელი არმიის და ფლოტის წარმომადგენელი (იმ ადგილებში, სადაც მათი ნაწილებია დაბინავებული).

სასოფლო საარჩევნო კომისიის წევრებს ამტკიცებს სასოფლო საბჭო, ხოლო კომისიის თავმჯდომარეს ნიშნავს სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი.

სასოფლო საარჩევნო კომისიების თავმჯდომარეებს იმ სოფლებში, რომლებშიც ქალაქებთან არიან შემოერთებული, ნიშნავს სათანადო საქალაქო საბჭო.

11. ყველა საარჩევნო კომისიების შემადგენლობაში უნდა უზრუნველყოფილ იქნეს ქალების მონაწილეობა.

12. საარჩევნო კომისიები ვალდებული არიან:

ა) ხელმძღვანელობა გაუწიონ სათანადო ტერიტორიის ფარგლებში საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობების არჩევნების მომზადებასა და გატარებას;

ბ) თვალყური ადევნონ არჩევნების კანონიერად და დროულად წარმოებას;

გ) ხელმძღვანელობა გაუწიონ ქვემდგომი საარჩევნო კომისიებისა და მათი რწმუნებულების მუშაობას;

დ) მოახსენონ სათანადო აღმასრულებელ კომიტეტებს ქვემდგომი საარჩევნო კომისიების დაშლის ან ცალკე წევრების გადაყენების შესახებ;

ე) მოსთხოვონ ქვემდგომ საარჩევნო კომისიებს ანგარიში შესრულებული მუშაობის შესახებ;

ვ) წარუდგინონ ზემდგომ საარჩევნო კომისიებს და სათანადო საბჭოებს და აღმასრულებელ კომიტეტებს ცნობები შემოღებული ფორმით არჩევნების მსვლელობის თაობაზე, აგრეთვე ყოველივე საქირო მასალა და ანგარიში არჩევნების შესახებ;

ზ) გაგზავნონ თავისი წარმომადგენლები ქვემდგომ საარჩევნო კომისიებში მათი მუშაობისა და საარჩევნო კამპანიის მსვლელობის გასაცნობად;

თ) განიხილონ საჩივრები ქვემდგომი საარჩევნო კომისიების მოქმედების შესახებ და, თუ საჭირო იქნება, გააუქმონ ამ კომისიების დადგენილებანი.

ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას ეკისრება აგრეთვე გამოსცეს ხელისუფლების ორგანოებისა და მოსახლეობისათვის სავალდებულო განმარტებანი /საქმის საარჩევნო კანონმდებლობის შეფარდების შესახებ.

შენიშვნა. ზემდგომი საარჩევნო კომისიის ფუნქციებს იმ სასოფლო საარჩევნო კომისიების მიმა ოთ, რომლებიც ქალაქებთან შემოერთებულ სოფლებში არიან დაარსებული, ანხორციელებს სათანადო საქალაქო საარჩევნო კომისია.

13. სასოფლო, საქალაქო და ქალაქის სარაიონო საარჩევნო კომისიებს, ვარდა იმ მოვალეობათა, რაც ამა ინსტრუქციის 12 მუხლიდან გამომდინარეობს, ეკისრებათ:

ა) შეადგინონ და დაამტკიცონ საარჩევნო უფლების მქონე პირთა (ამომრჩეველთა) სიები;

ბ) შეადგინონ იმ პირთა სიები, რომელნიც მოკლებული არიან საარჩევნო უფლებას, წარუდგინონ ეს სიები დასამტკიცებლად საქალაქო საბჭოს, სარაიონო საბჭოს ან სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს, კუთვნილებისამებრ, და გამოაქვეყნონ ისინი აღნიშნული ორგანოების მიერ დამტკიცების შემდეგ;

გ) დაპყონ სათანადო ტერიტორია საარჩევნო უბნებად;

დ) დაუზღვეონ სახელობითი საარჩევნო უწყებები ამომრჩეველებს და მიიღონ სხვა ღონისძიებანი საარჩევნო კრებების დროისა და ადგილის შესატყობინებლად;

ე) დანიშნონ თავისი რწმუნებულები არჩევნებისათვის საარჩევნო უბნებში.

შენიშვნა. სახელობითი საარჩევნო უწყებები საარჩევნო კრების დანიშვნის შესახებ ქ. ტფილისში ეგზავნება მხოლოდ იმ ამომრჩეველებს, რომელნიც არ შედიან საწარმოებსა და დაწესებულებებში და შეკავშირებული არ არიან პროფესიონალურ ორგანიზაციებად.

14. საარჩევნო კომისიები სდგებიან საბჭოთა არჩევნების დროისათვის და თმლებიან ერთი თვის შემდეგ საარჩევნო კამპანიის დამთავრების დღიდან სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის ჯანკარგულებით.

შენიშვნა 1. საარჩევნო კომისიები თავისი მუშაობისათვის იყენებენ იმ აღმასრულებელი კომიტეტებისა; საქალაქო, სარაიონო და სასოფლო საბჭოების აპარატს, რომლებთანაც ისინი არიან დაარსებული.

შენიშვნა 2. საარჩევნო კომისიების წევრები კომისიებში მუშაობისათვის განსაკუთრებულ გასამრჯელოს არ ღებულობენ.

ამომრჩევლებისა და საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა განსაზღვრა.

15. უფლება აირჩიონ და არჩეულ იქნენ საბჭოებში, საქართველოს სსრ კონსტიტუციის ძალით, ეკუთვნის, სქესისა, ეროვნებისა, რასისა, ბინადრობისა და სხვ. განურჩევლად, საქართველოს სსრ შემდეგ მოქალაქეთ, რომელთაც არჩევნების დღისათვის 18 წელი შეჰსრულებიათ:

ა) ვინც ცხოვრების სახსარს სარგო და საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომით პოულობს, როგორც მაგალითად: მრეწველობაში, ვაჭრობაში ტრანსპორტზე, სასოფლო მეურნეობაში დაჭირავებული მუშა და მოსამსახურე, კოლმეურნე, ერთპიროვნული მშრომელი მეურნე, რომელიც დაჭირავებულ შრომას არ იყენებს მოგების მიზნით, შინამრეწველი და ხელოსანი, საბჭოთა დაწესებულების მოსამსახურე და სხვ., აგრეთვე ვინც შინაურ მეურნეობას ეწევა და ამით შესაძლებლობას აძლევს დასახელებული კატეგორიების პირთ გასწიონ სარგო შრომა;

ბ) მუშათა და გლეხთა წითელი არმიისა და წითელი ფლოტის წითელ-არმიელთ და წითელფლოტელთ.

შენიშვნა. ამ მუხლში აღნიშნული პირნი არ კარგავენ საარჩევნო უფლებას მაშინაც, თუ ისინი მოკლებული არიან შრომის უნარს ან დროებით უმუშევრად დარჩნენ.

16. აქტიური და პასიური საარჩევნო უფლებით საქართველოს სსრ მოქალაქეებთან თანასწორად სარგებლობს კავშირის სხვა საბჭოთა რესპუბლიკის ყველა მოქალაქე, რომელიც საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე იმყოფება, თუ ის შეესაბამება 15 მუხლით გათვალისწინებულ პირობებს.

17. საქართველოს სსრ, იცავს რა ყველა ქვეყნისა და ეროვნების მშრომელთა სოლიდარობას, ყველა პოლიტიკურ უფლებასთან ერთად აქტიურ და პასიურ საარჩევნო უფლებას ანიჭებს უცხოელებსაც, რომელნიც მის ტერიტორიაზე რაიმე შრომას ეწევიან და ეკუთვნიან მუშათა კლასს, ან გლეხობას, რომელიც არ სარგებლობს სხვისი შრომით.

შენიშვნა. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ან აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის საარჩევნო კომისიების დადგენილებით საბჭოთა არჩევნებში მონაწილეობის უფლება შეიძლება მიენიჭოს აგრეთვე იმ უცხოელ მოქალაქეებს, რომელნიც მოსამსახურეთა და ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალის კატეგორიას ეკუთვნიან და რომელნიც სსრ კავშირის ტერიტორიაზე ცხოვრობენ, უკეთუ საკმაოდ დამტკიცებულია მათი სრული ლოიალობა საბჭოთა მთავრობის მიმართ.

18. ვერ აირჩევენ და ვერ იქნებიან არჩეულნი, თუნდაც ეკუთვნოდენ მოქალაქეთა ერთ-ერთ, 15 მუხლში ჩამოთვლილ კატეგორიას:

ა) ვინც მოგების მიზნით სარგებლობდა ან ამჟამად სარგებლობს დაჭირავებული შრომით;

შედეგად ვინც უშრომოდ მიღებული შემოსავლით ცხოვრობდა ან ამჟამად ცხოვრობს, როგორცაა კაპიტალის სარგებელი, საწარმოს შემოსავალი, ქონების შემოსავალი და სხვა;

გ) ვინც კერძო ვაჭრობას და აგრეთვე სავაჭრო და საკომერციო უშუამყოფელობას ეწეოდა ან ამჟამად ეწევა;

დ) ყველა სარწმუნოებისა და რჯულის რელიგიური კულტის სასულიერო მსახური, როგორც ყოფილი, ისე ახლანდელი;

ე) მოსამსახურე და აგენტი ყოფილი პოლიციისა, ჟანდარმთა ცალკე კორპუსისა, დამცველი განყოფილებისა და საქართველოს მენშევიკური მთავრობის შინაგან საქმეთა სამინისტროს საგანგებო რაზმისა, რუსეთში ყოფილი მეფის საგვარეულოს წევრი, აგრეთვე ის პირი, ვინც ხელმძღვანელობას უწევდა პოლიციის, ჟანდარმერიის და დამსჯელ ორგანოებს;

ვ) ვისაც სისხლის სამართლის კანონიერ ძალაში შესული განაჩენით გადაწყვეტილი აქვს სოციალური დაცვის ღონისძიება, რომელსაც თან სდევს უფლებათა შეზღუდვა, — სასამართლოს განაჩენით დადგენილ ვადამდე;

ზ) ვინც დადგენილი წესისამებრ ცნობილია სულით ავადმყოფად ან შესულიად.

19. მოქალაქეთა ცალკეულ კატეგორიებს შორის საარჩევნო უფლებადგენთაგან:

ა) იმ მიწათმომქმედს, მესაქონლეს, შინამრეწველს და ხელოსანს, რომელიც იყენებს სასეზონო ან მუდმივ დაქირავებულ შრომას ისეთი რაოდენობით, რითაც მისი მეურნეობა სცილდება შრომითი მეურნეობის ფარგალს;

შენიშვნა. შრომითი მეურნეობის ნიშანი ამ შემთხვევაში ის არის, რომ დაქირავებულ შრომას აქვს დამხმარე მნიშვნელობა და ოჯახში მყოფი ყველა შრომისუნარიანი წევრი აუცილებლად მონაწილეობს ყოველდღიურ მუშაობაში.

ბ) კულაკებს, რომლებიც გადასახლებული არიან იმ სოფლებიდან და დაბეზიდან, სადაც ისინი წინათ ცხოვრობდნენ, საბჭოთა საწინააღმდეგო და კოლმეურნეობის საწინააღმდეგო გამოსვლებისათვის;

გ) ვაჭრებს, სპეკულანტებს, ჩაჩჩებს, სავაჭრო უშუამყოფელებს და მევახშეებს;

დ) იმ პირს, რომელიც იჯარით იღებს მიწას ისეთ პირობებზე, რასაც სარაიონო სავადასახადო კომისია სცნობს კაბალურ პირობებად მიწის გამცემისათვის;

ე) იმ პირს, რომელიც იჯარით იღებს ბალებს, ვენახებს და სხვას სავაჭრო და სამრეწველო ექსპლოატაციის მიზნით;

შენიშვნა. ბალების, ვენახების და სხვ. იჯარით აღება ისეთი რაოდენობით და ისეთი პირობებით, რაც არ გამოდგება საფუძვლად მოიჯარადრის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით ინდივიდუალური წესით დაბეგვრისათვის, არ შეიძლება ჩაითვალოს აგრეთვე მოიჯარადრისათვის საარჩევნო უფლების ჩამორთმევის საფუძვლად.

ვ) იმ პირს, რომელიც სისტემატურად აქირავენს საცხოვრებლად ან საწარმოს მოსათავსებლად ცალკეულ შენობას, იმ შემთხვევაში, უკეთეს სათანადო მეურნეობა, შენობების ასეთი გაქირავებით მიღებული შემოსავლის რაოდენობის მიხედვით, მიეკუთვნება იმ მეურნეობათა კატეგორიას, რომელნიც სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით ინდივიდუალური წესით იბეგრებიან;

ზ) სამრეწველო ტიპის საწარმოს მებატონეს და მოიჯარადრეს, რომელიც ეწევა მოსახლეობის ექსპლოატაციას ამა თუ იმ სამუშაოს გაცემით სახლში შესასრულებლად ან ამ საწარმოს იჯარით ან ქვე-იჯარით გაცემით;

თ) თეთრი ჯარების ყოფილ ოფიცრებსა და მოხელეებს (უკეთეს ისინი არ უდგებიან მე-20 მუხლის „ზ“ პუნქტის მოქმედებას), აგრეთვე კონტრრევოლუციონური ბანდების ხელმძღვანელებს;

ი) იმ პირს, ვინც პირდაპირ თუ არაპირდაპირ ხელმძღვანელობას უწევდა პოლიციის, ჟანდარმერიის და დამსჯელი ორგანოების მოქმედებას, როგორც სამეფო წყობილობის, დროს, ისე თეთრი კონტრრევოლუციონური მთავრობების დროს, როგორიც არიან: ყოფილი მინისტრი, მისი ამხანაგი, სამინისტროთა დეპარტამენტის დირექტორი, გენერალ-გუბერნატორი, იმ ადგილის მთავარ-მართებელი, სადაც შემოღებული იყო საგანგებო დაცვის წესები, სამხედრო და სამოქალაქო გუბერნატორი, ვიცე-გუბერნატორი, აგრეთვე მათთან მყოფი განსაკუთრებულ მინდობილობათა მოხელე, შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოხელე, საპატიმრო უწყების ყველა ყოფილი მოსამსახურე, თავად-აზნაურობის საგუბერნიო და სამაზრო წინამძღოლი, სასამართლო; პალატის სისხლის სამართლის დეპარტამენტის თავმჯდომარე და წევრი, აგრეთვე სასამართლო პალატის პროკურორი და პროკურორის ამხანაგი, განსაკუთრებულ დიდ საქმეთა გამოძიებელი, სამხედრო სასამართლოს თავმჯდომარე და წევრი, იმ საგამომძიებლო კომისიის თავმჯდომარე და წევრი, რომელიც კონტრრევოლუციონურ მთავრობათა ტერიტორიაზე მოქმედობდა, საგუბერნიო სამმართველოს წევრი; საერობო, საგლეხო და მაზრის უფროსი და ის პირი, რომელსაც რევოლუციამდე ეჭირა საკომანდო თანამდებობა სადისციპლინო ბატალიონში; აგრეთვე იმ პირს, ვისაც მენშევიკური მთავრობის დროს საქართველოში ეჭირა: მინისტრისა, მისი ამხანაგისა, გენერალ გუბერნატორისა, საგანგებო კომისრისა, სახალხო გვარდიის შტაბის თავმჯდომარისა და წევრისა, საგანგებო და სამხედრო საველე სასამართლოს წევრისა და პროკურორისა, შინაგან საქმეთა სამინისტროს კანცელარიის დირექტორისა და ვიცე-დირექტორისა, იმავე სამინისტროს ადმინისტრატიული განყოფილების უფროსისა და უფროსის თანაშემწისა, ადმინისტრაციის ინსპექტორისა და საპატიმროების ინსპექტორის თანამდებობა;

კ) ადმინისტრატიული წესით გადასახლებულ პირს, გადასახლების ვადის განმავლობაში, აგრეთვე იმას, ვისაც საარჩევნო უფლება ჩამორთმეული აქვს სასამართლოს განაჩენით;

ლ) იმ პირთა ოჯახის წევრებს, რომელთაც საარჩევნო უფლება ჩამორთმეული აქვთ ამა ინსტრუქციის მე-18 მუხლის „ა“, „ბ“, „გ“, „დ“, და „ე“

პუნქტებისა და ამ მუხლის შესაბამისი პუნქტების საფუძველზე, თუ ისინი ნივთიერად დამოკიდებული არიან საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირზე და მათი არსებობის წყაროს არ წარმოადგენს დამოუკიდებელი საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომა.

შენიშვნა. საპატიმრო ადგილებში მოთავსებული პირნი საბჭოების არჩევნებში მონაწილეობას არ ღებულობენ.

20. საარჩევნო უფლება არ ერთმევათ შემდეგი კატეგორიების პირთ, თუ ისინი ამ უფლებას არ არიან მოკლებული სხვა საფუძველების მიხედვით:

ა) კოლმეურნეს და ერთპიროვნულ მშრომელ მეურნეს, რომელიც დროებით იყენებს თავის მეურნეობაში ერთი მუშის შრომას პურის, ტექნიკური კულტურების, ბალახის და სხვ. ასაღებად განსაკუთრებული გარემოების გამო, როგორცაა: ავადმყოფობა, მობილიზაცია, მუშათა და გლეხთა წითელ არმიის გაწვევა, საზოგადოებრივ თანამდებობაზე არჩევა, რაც მოითხოვს მეურნეობისაგან ჩამოშორებას;

ბ) კოლმეურნეს და მშრომელ ერთპიროვნულ მეურნეს, რომელიც სხვაგან მიდის სასეზონო სამუშაოზე და ამ დროისათვის ქირავობს თავის მეურნეობაში არა უმეტეს ერთი მუშისა;

გ) ფაბრიკა-ქარხნებისა და საბჭოთა მეურნეობის მუშას და მისი ოჯახის წევრებს, რომელთაც არ გაუწყვეტიათ კავშირი სოფლის მეურნეობასთან და რომელნიც თავის მეურნეობაში იყენებენ არა უმეტეს ერთი დაქირავებული მუშის შრომისა;

დ) კოლმეურნეს და მშრომელ ერთპიროვნულ მეურნე-ნიწათმომქმედს, მესაქონლეს და მეთევზეს, რომლებიც თავისი შრომის პროდუქტებს ბაზარზე ასაღებენ;

ე) შინამრეწველსა და ხელოსანს, რომელიც ეწევა შრომითს მეურნეობას დაქირავებული მუშა-ძალის გამოუყენებლად ან ჰყავს არა უმეტეს ორი შევირდისა, ან წარმოების პირობების გამო სასარგებლოებს ერთი დაქირავებული მობრძლილი მუშის შრომით;

შენიშვნა. ამ პუნქტში აღნიშნულ შინამრეწველებსა და ხელოსანებს არ ჩამოერთმევათ საარჩევნო უფლება იმ შემთხვევაშიაც, თუ ისინი ყიდიან ბაზარზე თავის წარმოების ნაქეთობას.

ვ) იმ მუშებს, მშრომელ გლეხებსა და ყაზახებს, მოსამსახურეებს, შინამრეწველებსა და ხელოსანებს, რომელნიც თავის დროზე თეთრი ჯარების რიგებში მობილიზაციით იყენენ გაწვეული;

ზ) თეთრი ჯარების იმ ყოფილ ოფიცერსა და სამხედრო მოხელეს, რომლებიც შემდეგ იმყოფებოდნენ მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის რიგებში და აქტიურ მონაწილეობას იღებდნენ საბჭოთა ხელისუფლების შეიარაღებულ დაცვაში; აგრეთვე იმათ, ვინც ამჟამად იმყოფება მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის ნამდვილ სამხედრო სამსახურში;

შენიშვნა. მონაწილეობის მიღება საბჭოთა ხელისუფლების ღებულ დაცვაში გულისხმობს სამხედრო დავალებათა ყოველივე შესრულებას სამოქალაქო ომის დროს მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის ნაწილებში და სამმართველოებში, როგორც ფრონტზე, ისე ზურგში;

თ) იმ პირს, ვინც ცხოვრობს სახელმწიფო სესხის მოგებისა და პროცენტების შემოსავლით, აგრეთვე სახელმწიფო შემნახველ შრომითს სალაროში შეტანილი ფულის შემოსავლით;

შენიშვნა. საზღვარგარეთიდან სსრ კავშირის მოქალაქის მიერ არსებული წესით ფულადი თანხისა და ნივთების მიღება (პენსია, მემკვიდრეობა, ალიმენტი, დაზღვევა) თავის-თავად არ შეიძლება საფუძვლად დაედვას ამ პირებისათვის საარჩევნო უფლების ჩამორთმევას;

ი) შრომისა და ომის ინვალიდებს, რომლებიც განსაკუთრებული მიზეზების გამო ეწვევიან წვრილ ვაჭრობას ფეხზე და თაბახებით, აგრეთვე იმ პირთ, რომლებიც დროებით ეწეოდნენ ასეთსავე წვრილ ვაჭრობას უმუშევრობის ან დროებითი ინვალიდობის გამო;

კ) იმ პირს, რომელიც თავისი შრომისათვის იღებს საპროცენტო სასყიდელს სახელმწიფო და კოოპერატიული ორგანიზაციებისაგან;

ლ) იმ პირს, ვინც დაქირავებით ან რელიგიური საზოგადოების არჩევით ასრულებს ადმინისტრატიულ-სამეურნეო და ტექნიკურ მოვალეობას რელიგიური წესების შესრულებისა და რელიგიური კულტის შენობების მოვლის საქმეში, როგორც არის, მაგალითად, მაგლობელი, ორგანიტი, დარაჯი, დამლაგებელი ზარების მრეკავი და სხვ., აგრეთვე საეკლესიო-სამრევლო საბჭოს წევრი;

მ) თავისუფალი პროფესიის პირს, რომელიც საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომას ეწევა;

ნ) იმ პირის ოჯახის წევრებს, რომელიც საარჩევნო უფლებას მოკლებულია, თუ ისინი ნივთიერად ამ პირზე დამოკიდებული არ არიან და მათი არსებობის წყაროს წარმოადგენს დამოუკიდებელი და საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომა.

საარჩევნო უფლება არ ერთმევათ ასეთ უფლებას მოკლებულ პირთა იმ შვილებსაც, რომლებმაც სრულწლოვანებას მიაღწიეს 1925-ს და შემდეგ წლებში და რომლებიც სრულწლოვანებამდე იმყოფებოდნენ მშრომელთა კმაყოფაზე, დღეს კი ეწვევიან დამოუკიდებელ საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომას, თუნდაც ისინი დედ-მამასთან ცხოვრობდნენ.

თ ა შ ი III.

მოქალაქეთა საარჩევნო უფლების აღდგენის წესი.

21. იმ პირთ, ვინც მოკლებულნი არიან საარჩევნო უფლებას, როგორც ექსპლოატატორთა კლასის წარმომადგენელნი (მემამულე, ბურჟუაზია, რელიგიური კულტის მსახურნი), აგრეთვე პოლიციისა, ჟანდარმერიისა და საპატიმრო შეწყების ყოფილ დაბალ ტექნიკურ მოსამსახურეებს შეიძლება აღედგინოთ საარ-

ჩვენო უფლება, თუ ისინი არა ნაკლებ ხუთი წლისა ეწვეიან წარმოებითსა საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომას და დაამტკიცეს თავისი ლოიალობა საბჭოთა ხელისუფლების მიმართ.

ამ პირთ საარჩევნო უფლება აღედგინებათ სარაიონო საარჩევნო კომისიის, ქ. ტფილისის, ქუთაისის, ფოთის, ბათუმის და სოხუმის საქალაქო საარჩევნო კომისიების, აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ის და სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის საარჩევნო კომისიებისა და ცენტრალური საარჩევნო კომისიის დადგენილებით.

აღნიშნული კომისიების დადგენილება საარჩევნო უფლების აღდგენის შესახებ უნდა დამტკიცებულ იქნეს სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის, საქალაქო საბჭოს, ავტონომიური რესპუბლიკისა და ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის, ან და სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ, კუთვნილებისამებრ.

შენიშვნა 1. ამ მუხლში დასახელებულ პირთაგან იმას, ვინც პროფესიონალური კავშირის წევრია და თავი გამოიჩინა პატიოსანი შრომით და საბჭოთა ხელისუფლების ერთგულებით, შეიძლება აღნიშნულმა ორგანოებმა აღუდგინონ საარჩევნო უფლება ხუთი წლის შრომის სტაჟის უქონლადაც, თუ სათანადო შუამდგომლობა იქნება განცხადებული.

შენიშვნა 2. საარჩევნო კომისიების მუშაობის დამთავრების შემდეგ ამ მუხლში აღნიშნულ პირთა შუამდგომლობას საარჩევნო უფლებაში აღდგენის შესახებ უშუალოდ სწყვეტენ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი, ტფილისის, ქუთაისის, ფოთის, ბათუმის და სოხუმის საქალაქო საბჭო, აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ის და სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტები ან სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

22. იმ პირთ, ვინც საარჩევნო უფლებას მოკლებულია ამ ინსტრუქციის 18 მუხლის „ე“ პუნქტისა და 19 მუხლის „თ“ და „ი“ პუნქტების ძალით, პოლიციის, ჟანდარმერიის და საპატიმრო უწყების დაბალ მოსამსახურეთა გამოკლებით, რომელნიც 21 მუხლში არიან მოხსენებული, თუ ისინი არა ნაკლებ ხუთი წლისა ეწვეიან წარმოებითსა და საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომას და დაამტკიცეს თავისი ლოიალობა საბჭოთა ხელისუფლების მიმართ, შეიძლება აღედგინოს საარჩევნო უფლება სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის განსაკუთრებული დადგენილებით.

23. განდევნილი კულაკების შვილებს, როგორც სპეციალურ დასახლებულ ადგილებში და გადასახლების ადგილებში მყოფთ, ისე აღნიშნული ადგილების გარეშე მცხოვრებთ, საარჩევნო უფლებას აღუდგენს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით იმ შემთხვევაში, თუ ისინი საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომას ეწვეიან და კეთილსინდისიერად მუშაობენ.

24. კულაკებს, რომლებიც განდევნილი იყვნენ იმ სოფლებიდან და დაბეზიდან, სადაც ისინი წინათ ცხოვრობდნენ, საბჭოთა-საწინააღმდეგო და კოლმეურ-

ნეობის საწინააღმდეგო გამოსკვლებისათვის, და როკლებმაც თავი გამოიჩინა ახალ საცხოვრებელ ადგილზე უქვეყნო პატიოსანი მუშაობით და საბჭოთა ხელისუფლების ღონისძიებათათვის ხელის შეწყობით, თუ მათი განდევნის დღიდან ხუთი წელია გასული, ხოლო იმათი განდევნის დღიდან, ვინც ოქროსა და პლატინის მრეწველობაში სამი წელი იმუშავა, სამი წელია გასული, საარჩევნო უფლება აღედგინებათ აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ის და სამხრეთ-ოსეთი ავტ. ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების და სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის დადგენილებით შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ორგანოების წარდგენისამებრ.

ამ კატეგორიის პირებს, თუ ისინი წარმოებაში დამკვერელები არიან და საზოგადოებრივ მუშაობაში აქტიურად მონაწილეობენ, განსაკუთრებით ახა გაზრდობას, შეიძლება საარჩევნო უფლება აღედგინოს იმავე ორგანოების და გენილებით აღნიშნული ვადების გასვლამდე.

შენიშვნა. ოჯახის წეთაურის საარჩევნო უფლების აღდგენა ვრცელდება ოჯახის ყველა წევრზე, თუ არ არსებობს სხვა რომელიმე საფუძველი უკანასკნელისათვის საარჩევნო უფლების ჩამოსართმევად.

25. ადმინისტრაციულად გადასახლებულებს, აგრეთვე იმ პირთ, ვის შესახებაც სასამართლოს გამოტანილი აქვს განაჩენი, რომელიც მათ ართმევს საარჩევნო უფლებას (მუხ. 19, პ. „კ“), საარჩევნო უფლება აღედგინებათ, თუ კი ეს უფლება მათ არა აქვთ ჩამორთმეული რაიმე სხვა საფუძველზე, იმ მომენტიდან, როდესაც მათ მიმართ შეწყდება ადმინისტრაციული ან სასამართლოს რეპრესიის მოქმედება, ისე, რომ ამისთვის საჭირო არაა სათანადო ორგანოს სპეციალური დადგენილება.

26. იმ პირთ, რომელთაც საარჩევნო უფლება აღდგენილი აქვთ ზემდგომი საბჭოებისა და აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ, არ შეიძლება ჩამოერიცა საარჩევნო უფლება იმავე საფუძველზე ხელისუფლების ქვემდგომი ორგანოების მიერ.

27. იმ პირს, რომლის შუამდგომლობაც საარჩევნო უფლების აღდგენის შესახებ უარყოფილ იქნა სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის დადგენილებით, არ შეუძლია აღძრას განმეორებითი შუამდგომლობა ერთი წლის გასვლამდე უარყოფის დღიდან. განმეორებითი შუამდგომლობა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აღმოჩნდება ახარი გარემოება ან აღძრული იქნება პროცესორულური ან საზოგადოებრივი ორგანიზაციების შუამდგომლობა.

თ ა 3 0 IV.

ამომრჩეველთა და საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიების შედგენა.

28. როგორც ამომრჩეველთა, ისე საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიების შედგენისა და შემოწმების დროს სათანადო ორგანოებმა უნდა იხელ-

მძღვანელონ ამა ინსტრუქციის 15-20 მუხლებით, რომლებითაც განსაზღვრულია, საქართველოს სსრ კონსტიტუციის თანახმად, იმ პირთა წრე, ვინც საარჩევნო უფლებით სარგებლობს, და აგრეთვე იმ პირთა და მოქალაქეთა ცალკეული კატეგორიების წრე, ვინც საარჩევნო უფლებას მოკლებულია.

29. საარჩევნო უფლების მქონე პირთა (ამომრჩეველთა) სიებს ადგენენ და ამტკიცებენ საქალაქო (ტფილისში—ქალაქის სარაიონო) და სასოფლო საარჩევნო კომისიები: სოფლად—ცალკე თითოეული სოფლისათვის, ხოლო ქალაქებში—წარმოებითი ან პროფესიონალური ერთეულების მიხედვით. იმ ამომრჩეველთა სიებში, რომლებიც არ შედიან საწარმოებში და დაწესებულებებში და არ არიან შეკავშირებული პროფესიონალურ ორგანიზაციებში, შედგენილი იქნება ტერიტორიული ერთეულების მიხედვით (რაიონი, უბანი და სხვ.).

30. საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა მუდმივი სახელობრივი აღრიცხვა ევალება სასოფლო და საქალაქო (ტფილისში—ქალაქის სარაიონო) საბჭოებს.

31. 30 მუხლში აღნიშნული ორგანოები ვალდებული არიან შეკრიბონ დოკუმენტალური ხასიათის ცნობები იმ პირთა შესახებ, ვისაც საარჩევნო უფლება უნდა ჩამოერთვას. ასეთი ცნობები:

ა) იმ პირთათვის, რომელთაც საარჩევნო უფლება სასამართლოს მიერ აქვთ ჩამორთმეული, ან ვის შესახებაც სასამართლოს გამოტანილი აქვს განაჩენი მათი გაძევების შესახებ მუდმივი საცხოვრებელი ადგილიდან, — განაჩენის ასლი ან სათანადო სასამართლო ორგანოს ცნობა;

ბ) იმ პირთათვის, ვინც დაქირავებულ შრომას იყენებს მოგების გამოსარჩენად, ან ვინც ვაჭრობას ეწევა, აგრეთვე იმ პირთათვის, რომლებიც უშრომოდ მიღებული შემოსავლით ცხოვრობენ, — საფინანსო ორგანოების ცნობები მათ მიერ საშემოსავლო და სარეწაო გადასახადების გასტუმრების შესახებ, დამზღვევი სალონების ცნობები დაზღვევის თანხების შეტანის შესახებ, ცნობები მათზე იჯარით გაცემული სავაჭრო სადგომების შესახებ და სხვა;

გ) სულით ავადმყოფთა და შეშლილთათვის — ჯანმრთელობის ორგანოების აქტები ან აქტების შემოწმებული ასლები სულით ავადმყოფად ან შეშლილად ცნობის შესახებ;

დ) ყოფილი პოლიციის მსახურთა და აგენტების, რელიგიური კულტის მსახურთა და ყველა დანარჩენ პირთათვის, ვინც ამა ინსტრუქციის მე-19 მუხლშია ჩამოთვლილი, — დამინისტრაციული ორგანოებისა, საქალაქო და სასოფლო საბჭოებისა ან შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ორგანოების ცნობები.

32. იმ შემთხვევაში, როდესაც ამა თუ იმ წყაროდან მიღებული იქნება ცნობა და განცხადება (წერილობითი ან სიტყვიერი) იმის შესახებ, რომ ესა თუ ის პირი ეკუთვნის საარჩევნო უფლებას მოკლებულთა ერთ-ერთ კატეგორიას, ის ორგანოები, რომლებიც აღრიცხვას აწარმოებენ, ვალდებული არიან მოახდინონ ამ ცნობებისა და განცხადებების ფაქტიური შემოწმება და შეაგროვონ ყველა საჭირო დოკუმენტალური ცნობები ამ პირის შესახებ.

33. ის ორგანოები, რომლებიც საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა აღრიცხვას აწარმოებენ, გადასცემენ სათანადო სასოფლო და საქალაქო სარაიონო საარჩევნო კომისიებს მათ მიერ შეკრევილ მასალას, რაც წარმოადგენს საფუძველს საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიების შედგენისათვის.

34. საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიებს ადგენენ საბჭოთა არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების პერიოდში მხოლოდ სასოფლო, საქალაქო და ქალაქის სარაიონო საარჩევნო კომისიები და ამტკიცებენ: სოფლებში და იმ ქალაქებში, სადაც სასოფლო საბჭოებია, — სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტები, ხოლო იმ ქალაქებში, სადაც საქალაქო საბჭოებია, და მათთან შეერთებულ სოფლებში — საქალაქო და სარაიონო საბჭოები, კუთვნილებისამებრ.

საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიების შედგენა ხდება დოკუმენტალური ხასიათის ცნობების მიხედვით (მ. 31).

შენიშვნა. იმ პირებს, რომლებიც შეტანილ არიან საარჩევნო უფლებას მოკლებულთა სიაში, უნდა მიეცეს მათი მოთხოვნისამებრ სათანადო ცნობები.

35. საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე მცხოვრები უცხოელნი, რომელნიც არა მშრომელთა კატეგორიებს ეკუთვნიან და რომელნიც საქართველოს სსრ კონსტიტუციის ძალით საარჩევნო უფლებით არ სარგებლობენ, არ უნდა იქნენ შეტანილი არც ამომრჩეველთა სიაში, არც საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიაში.

36. საარჩევნო კომისიები აქვეყნებენ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტების, საქალაქო და სარაიონო საბჭოების მიერ დამტკიცებულ იმ პირთა სიებს, რომლებიც საარჩევნო უფლებას მოკლებულნი არიან, ადგილობრივ ბეჭდვითს ორგანოში გამოცხადებისა და თვალსაჩინო ადგილას გამოკიდების გზით 15 დღით ადრე მაინც სათანადო საბჭოს არჩევნებამდე.

37. საარჩევნო კომისიების მუშაობის დასრულების შემდეგ საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიაში შეიძლება შეტანილ იქნეს მხოლოდ ის, ვინც სასამართლოს მიერ უფლება აყრილია, ან ვინც შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ორგანოების მიერ ადმინისტრატიული წესითაა გადასახლებული. სოფლებში და იმ ქალაქებში, სადაც სასოფლო საბჭოებია, აღნიშნული პირების შეტანა საარჩევნო უფლებას მოკლებულთა სიაში ევალება სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს, ხოლო იმ ქალაქებში, სადაც საქალაქო საბჭოებია, და მათთან შეერთებულ სოფლებში, — საქალაქო და სარაიონო საბჭოებს, კუთვნილებისამებრ.

შენიშვნა. საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიაში შეტანას სხვა რამ საფუძვლით ერთი საარჩევნო კამპანიიდან მეორე საარჩევნო კამპანიამდე, იმ შემთხვევაში, თუ ამის შესახებ უდავო ცნობები არსებობს, აწარმოებს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი, საქალაქო და სარაიონო საბჭო, კუთვნილებისამებრ.

38. საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიებიდან იმ მოქალაქეების გამორიცხვა, რომლებიც ამ სიებში უმართებულოდ არიან ჩარიცხულნი, შეუძლია როგორც იმ ორგანოს, რომელმაც სიები დაამტკიცა (სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი, საქალაქო და სარაიონო საბჭო), ისე აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის საარჩევნო კომისიებს და ავრეივე ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას.

თავი V.

საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა საჩივრების განხილვა.

39. იმ პირს, რომელიც ჩარიცხულია საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიაში, შეუძლია განასაჩივროს ეს დადგენილება იმ წესით, რაც აღნიშნულია ამა ინსტრუქციის მე-40—44 მუხლებში.

40. მოქალაქემ საჩივარი უნდა შეიტანოს იმ საარჩევნო კომისიაში, რომელმაც სია შეადგინა.

41. საარჩევნო კომისია, რომელიც საჩივარს მიიღებს, ვალდებულია სამი დღის განმავლობაში მიღების შემდეგ გაუგზავნოს იგი თავისი დასკვნით და მთელი ქონებული მასალით იმ სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს, საქალაქო ან სარაიონო საბჭოს, რომელმაც სია დაამტკიცა; ამასთან, სასოფლო საარჩევნო კომისია ჩივარს გზავნის სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტში სარაიონო საარჩევნო კომისიის მეშვეობით, რომელიც თავის მხრივ აძლევს საჩივრის შესახებ დასკვნას სამი დღის ვადაზე საჩივრის მიღების შემდეგ.

შენიშვნა. სასოფლო საარჩევნო კომისია იმ სოფლებში, რომლებიც ქალაქებთან არიან შემოერთებული, გზავნის საჩივარს სათანადო საქალაქო საბჭოში საქალაქო საარჩევნო კომისიის მეშვეობით, რომელიც თავის მხრივ აძლევს საჩივრის შესახებ დასკვნას სამი დღის ვადაზე საჩივრის მიღების შემდეგ.

42. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი, საქალაქო ან სარაიონო საბჭოს პრეზიდიუმი იხილავს საჩივარს სამი დღის განმავლობაში და იავი გადაწყვეტილებას აცნობებს მოჩივარს სათანადო საარჩევნო კომისიის მეშვეობით.

43. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის, საქალაქო და სარაიონო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება, რომლითაც მოჩივარს უარი ეთქვა საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიიდან გამოყვანაზე, შეიძლება განსაჩივრებული იქნას: ა) სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტისა და იმ საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება, რომელიც ცალკეულ საადმინისტრაციო-სამეურნეო ერთეულადაა გამოყოფილი, — ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში ან აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის საარჩევნო კომისიებში, კუთვნილებისამებრ; ბ) იმ საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება, რომელიც სარაიონო-აღმასრულებელ კომიტეტს ექვემდებარება, — სარაი-

ონო აღმასრულებელ კომიტეტში; გ) სარაიონო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება—საქალაქო საბჭოში. აღნიშნული ორგანოები შეიდი დღის განმავლობაში იხილავენ მათთან შემოსულ საჩივრებს და თავის გადაწყვეტილებას ცნობებენ მოჩივრებს და სათანადო სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს, საქალაქო ან სარაიონო საბჭოს.

შენიშვნა. ამ მუხლში აღნიშნული საჩივრები შეტანილ უნდა იქნეს იმ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტისა, საქალაქო ან სარაიონო საბჭოს პრეზიდიუმის მეშვეობით, რომელმაც გამოიტანა დადგენილება პირვანდელი საჩივრის დაკმაყოფილების უარყოფის შესახებ; აღნიშნული პრეზიდიუმი ვალდებულია სამი დღის ვადაზე გაგზავნოს საჩივარი კუთვნილებისამებრ თავისი დასკვნით და ყველა იმ მასალის თანდართვით, რაც საფუძვლად დაედვა უწყებულ პირისათვის საარჩევნო უფლების ჩამორთმევას.

44. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის და საქალაქო საბჭოს დადგენილება მე-43 მუხლში (პ. „ბ“ და „გ“) აღნიშნული საჩივრების გამო შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში ან აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარის ტანის ასსრ-ის და სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის საარჩევნო კომისიებში, კუთვნილებისამებრ.

45. საარჩევნო კომისიების მუშაობის დამთავრების შემდეგ საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა საჩივრების გამო აღძრულ საკითხებს სწყევტენ სათანადო საბჭოები და აღმასრულებელი კომიტეტები.

46. მიმართვა საარჩევნო საქმეების გამო მთავრობის დაწესებულების და თანამდებობის პირისათვის და ამ დაწესებულების და პირის მიერ გაცემული დოკუმენტები და ცნობები არჩევნების საქმეების შესახებ განთავისუფლებულია ყოველივე გამოსაღებისაგან.

47. იმ მოქალაქის მიმართ, რომელსაც საჩივარი აქვს შეტანილი ზემდგომ ორგანოებში მისთვის საარჩევნო უფლების უპართებულოდ ჩამორთმევის გამო, სანამ ეს საჩივარი საბოლოოდ არ იქნება განხილული, არ შეიძლება განხორციელებულ იქნეს უფლების რომელიმე შეზღუდვა, გარდა საბჭოთა არჩევნებში მონაწილეობის უფლების შეზღუდვისა.

განმეორებით საჩივრის შეტანა იმავე საფუძვლით არ ანთავისუფლებს მოჩივარს კანონით დაწესებული შეზღუდვისაგან, რაც საარჩევნო უფლების ჩამორთმევასთან არის დაკავშირებული.

შენიშვნა. იმ პირთა საარჩევნო უფლების საკითხებს, რომლებსაც საარჩევნო უფლება ჩამორთმეული აქვთ სხვა საბჭოთა რესპუბლიკაში და რომლებიც შექმდე მოსულან მუდმივად საცხოვრებლად საქართველოს სსრ-ში, სწყევტენ საქართველოს სსრ-ის ორგანოები მის შემდეგ, რაც საარჩევნო უფლების ჩამორთმევის ადგილიდან გამოთხოვნილ იქნება საქირო მკალები.

48. ის პირნი, რომლებიც ხელს უშლიან ამომრჩევლებს მათი საარჩევნო უფლების განხორციელების დროს, პასუხისგებაში უნდა იქნენ მიცემული საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის თანახმად.

თ ა ვ ი VI.

საარჩევნო კრებები.

49. თითოეული ამომრჩეველი ანხორციელებს საარჩევნო უფლებას მარტო ერთ ადგილას. თუ მუშაობისა და პროფესიის მიხედვით ამა თუ იმ პირს საარჩევნო უფლება ეკუთვნის რამდენსამე დაწესებულებაში ან რამდენსამე ადგილას, მას ნება ეძლევა აირჩიოს ერთი რომელიმე ადგილი, სადაც მიიღებს იგი მონაწილეობას არჩევნებში.

50. საბჭოს წევრებისა და კანდიდატების არჩევა ხდება საარჩევნო კრებაზე.

51. საარჩევნო კრებას იწვევს საარჩევნო კომისია ან მისი რწმუნებული.

საარჩევნო კრების მოწვევის დრო და ადგილი ამომრჩეველებს უნდა ეცნობოს სახელობითი უწყებების დაგზავნით, აგრეთვე შესაფერი განცხადების თვალსაჩინო ადგილზე გამოკიდებით, ბეჭდვითს ორგანოში გამოცხადებით და სხვა გზით, ხუთი დღით ადრე მაინც, კრების გახსნამდე.

შენიშვნა. ქალ. ტფილისში ის ამომრჩეველნი, რომელნიც შედიან ამა თუ იმ საწარმოსა და დაწესებულებაში ან შეკავშირებული არიან პროფესიონალურ ორგანიზაციებად, არჩევნებში მონაწილეობისათვის ღებულობენ თავიანთი საწარმოს და დაწესებულებისაგან ან პროფესიონალური კავშირისაგან გასნაკუთრებულ ბილეთებს.

52. ქალაქებში და ქალაქის ტიპის დასახლებულ ადგილებში საარჩევნო კრებები ეწყობა წარმოებითი ერთეულების (საწარმო, დაწესებულება) ან პროფესიონალური კავშირების მიხედვით.

მსხვილ სამრეწველო საწარმოებში არჩევნები შეიძლება მოხდეს ცალკეულ სამაქროებში, სათანადო საქალაქო საბჭოს ან სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის ნებართვით.

53. ის მოქალაქეები, რომელნიც არ მუშაობენ საწარმოებში და დაწესებულებებში და შეკავშირებული არ არიან პროფესიონალურ ორგანიზაციებად, როგორც, მაგალითად, შინამრეწველები, დიასახლისები, მუშების ცოლები და სხვები, მონაწილეობას ღებულობენ არჩევნებში დანარჩენ ამომრჩეველებთან ერთად წარმოებითი და პროფესიონალური ერთეულების მიხედვით მოწყობილ საარჩევნო კრებებზე, ან მათთვის ცალკე ეწყობა საარჩევნო კრებები ტერიტორიალური ერთეულების მიხედვით (რაიონი, უბანი და სხვ.).

54. საარჩევნო უბნები ქალაქებში ისეთი ანგარიშით უნდა იქნეს მოწყობილი, რომ თითოეული უბნიდან ასარჩევი იყოს არა უმეტეს ხუთი დეპუტატისა.

55. სასოფლო საბჭოს არჩევნები ეწყობა თითოეულ სოფელში ცალკე, თუ სოფელში 100 მცხოვრები მაინც არის. უფრო პატარა სოფლები უნდა შეუერთდეს ახლო მდებარე დიდ სოფელს, ან ისინი გაერთიანებულ უნდა იქნენ ერთ საარჩევნო უბნად.

მსხვილი სოფლები სასოფლო სბქოს არჩევნებისათვის უნდა დაიყოს სარჩევნო დენიმე საარჩევნო უბნად. ამასთანავე, ნაციონალურ უმცირესობათა კომპაქტური ჯგუფები შეიძლება გამოყოფილ იქნეს ცალკე უბნებად ნაციონალური ნიშნის მიხედვით.

56. ქალაქებსა და სოფლებს გარეთ მდებარე ფაბრიკა-ქარხნების, სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებისა და საბჭოთა მეურნეობების მუშები და მოსახურეები, ადგენენ დამოუკიდებელ საარჩევნო უბნებს ან უერთდებიან იმ ახლო მდებარე დასახლებულ პუნქტს, რომელიც საარჩევნო სბქო-ს რაიონში შედის.

57. ყველა საარჩევნო კრებაზე უნდა მოხდეს ყველა იმ პირის აღნუსხვა, ვინც არჩევნებზე გამოცხადდა.

საარჩევნო კრებას შეიძლება დაესწროს მხოლოდ ის, ვისაც საარჩევნო უფლება აქვს.

შენიშვნა. საარჩევნო უფლებას მოკლებული პირნი, რომლებიც საბჭოთა არჩევნებში მონაწილეობას მიიღებენ, პასუხისგებაში უნდა იქნენ მიცემული საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 92 მუხლის მიხედვით.

58. საარჩევნო კრება კანონიერია, უკეთუ მას დაესწრო ამომრჩეველთა საერთო რიცხვის 50 პროცენტი მაინც.

საარჩევნო კრება, რომელზედაც ამომრჩეველთა 50 პროცენტზე ნაკლები გამოცხადდა, ვერ შესდგება, რის შესახებაც დაიწერება ოქმი. ეს ოქმი დაერთვება საარჩევნო საქმეს, ხოლო საარჩევნო კრება გადაიტანება რომელიმე უახლოესი დღისათვის, რაც ეცნობება ამომრჩეველებს.

შენიშვნა. საქართველოს სსრ-ის შთიან ადგილებში საარჩევნო კრება კანონიერად ითვლება, უკეთუ მას დაესწრო ამომრჩეველთა საერთო რიცხვის 40 პროცენტი მაინც.

59. საარჩევნო კრებას ხსნის საარჩევნო კომისიის რწმუნებული და უძღვება პრეზიდიუმი, საარჩევნო კომისიის რწმუნებულის თავჯდომარეობით. პრეზიდიუმის შემადგენლობაში შედიან: საარჩევნო კომისიის რწმუნებული და კრების მიერ არჩეული ორი წევრი.

60. საარჩევნო კრების გახსნის შემდეგ თავმჯდომარე ვალდებულია:

ა) გააცნოს კრების დამსწრეთ არჩევნების წესი და წაუკითხოს საქართველოს სსრ კონსტიტუციის 92 და 93 მუხლები (ან და ამ ინსტრუქციის 15 და 18 მუხლები) საარჩევნო უფლების მქონე და ასეთ უფლებას მოკლებული პირების შესახებ;

ბ) გამოაცხადოს ამ საარჩევნო უბნის ამომრჩეველთა რიცხვი და არჩევნებზე მოსულ პირთა რიცხვი;

გ) გამოაცხადოს საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სია;

დ) გამოაცხადოს კანდიდატთა სიები და ცალკეული კანდიდატურები, რომლებიც შემოვიდა, როგორც საარჩევნო კრებამდე, ისე თვით საარჩევნო კრებაზე, იმის აღნიშვნით, თუ ვის მიერ არიან დასახელებული კანდიდატთა სიები;

ე) გამოაცხადოს იმ პირთა რიცხვი, რომელნიც ამ საარჩევნო კრების შემდეგ უნდა იქნენ არჩეული.

61. საარჩევნო კრების დღის წესრიგი უნდა დაამტკიცოს თვით საარჩევნო კრებამ.

62. კენჭის ყრა საარჩევნო კრებაზე ხდება ან სიებით ან ცალკეული კანდიდატურებით, როგორც ამას კრება გადასწყვეტს.

სიებით კენჭის ყრის დროს შესაძლოა ცალკე კანდიდატის გამორიცხვა ამა თუ იმ სიიდან.

63. კანდიდატთა სიები ან ცალკე კანდიდატურები შეიძლება დასახელებულ იქნეს საზოგადოებრივი, პარტიული და პროფესიონალური ორგანიზაციების ან ცალკე მოქალაქეების მიერ, როგორც საარჩევნო კრებაზე, ისე ამ კრებამდეც, კანდიდატთა სიების პრესაში გამოქვეყნების ან თვალსაჩინო ადგილზე გამოკვრის საშუალებით.

საარჩევნო კომისიას და მის რწმუნებულს არა აქვთ უფლება წამოაყენონ თავისი მხრით არც კანდიდატთა სია და არც ცალკეული კანდიდატურა.

64. თითოეული კანდიდატის შესახებ შეიძლება მოხდეს წინასწარი მსჯელობა, თუ კრება ამას საჭიროდ დაინახავს.

65. არჩევნები წარმოებს ახდელი კენჭის ყრით. არჩეულად ითვლება ის პირი, ვინც კენჭის ყრის დროს მიიღებს იმ ამომრჩეველთა ხმების უმრავლესობას, რომელნიც საარჩევნო კრებას დაესწრნენ.

შენიშვნა. დეპუტატად შეიძლება ისეთი პირიც იქნეს არჩეული, რომელიც ამ საარჩევნო კრებაზე არ არის.

66. საარჩევნო კრებები ქალ. ტფილისში, გარდა საქალაქო საბჭოს დეპუტატებისა, ირჩევენ დეპუტატებს სარაიონო საბჭოში. დეპუტატების ასარჩევად საქალაქო და სარაიონო საბჭოსათვის კენჭის ყრა ხდება ცალ-ცალკე.

67. თითოეულ საარჩევნო უბანში ასარჩევი პირების რაოდენობას განსაზღვრავს ადგილობრივი საარჩევნო კომისია ამ საარჩევნო უბნის ამომრჩეველთა რიცხვთან ან მოსახლეობის რაოდენობასთან შეფარდებით, იმ ნორმების მიხედვით, რომლებიც აღნიშნულია ამ ინსტრუქციის 68, 69 და 70 მუხლებში.

68. საარჩევნო კრება არჩევს დეპუტატებს შემდეგი ნორმების მიხედვით: ა) საქალაქო საბჭოების არჩევნებისას: ქალ. ტფილისში—ერთ დეპუტატს 350 ამომრჩეველზე, ქალ. ქუთაისში და ბათუმში—ერთ დეპუტატს 150 ამომრჩეველზე, ქალ. სოხუმში—ერთ დეპუტატს 75 ამომრჩეველზე, ქალ. ფოთში, ხაშურში (სტალინისი) და სამტრედიასში—ერთ დეპუტატს 60 ამომრჩეველზე, ქალ. ახალციხეში, გორში, ბორჯომში, ქიათურაში და თელავში—ერთ დეპუტატს 50 ამომრჩეველზე, ხოლო დანარჩენ ქალაქებში—ერთ დეპუტატს 40 ამომრჩეველზე;

ბ) ქალ. ტფილისის სარაიონო საბჭოების არჩევნებისას—ერთ დეპუტატს 200 ამომრჩეველზე;

გ) სასოფლო საბჭოების არჩევნებისას, ამ მუხლის „დ“ პუნქტში აღნიშნული შემთხვევების გამოკლებით, — ერთ დეპუტატს 100 მცხოვრებზე, მაგრამ არა ნაკლებ ხუთი დეპუტატისა სასოფლო საბჭოს ყველა საარჩევნო უბნიდან;

დ) აჭარისტანის ასსრ-ის სასოფლო საბჭოების არჩევნებისას — ერთ დეპუტატს 50 მცხოვრებზე.

69. თუ საარჩევნო უბანში აღმოჩნდება საარჩევნო ნორმებს ზევით ამოძრეველთა ან მცხოვრებთა განსაზღვრული რიცხვი, რომელიც თუმცა წინა მუხლში აღნიშნულ საარჩევნო ნორმას ვერ აღწევს, მაგრამ ამ ნორმის ნახევარზე ნაკლები არ არის, საბჭოში არჩეული უნდა იქნეს დამატებითი დეპუტატი.

70. ის საწარმო, სადაც ამომრჩეველთა რიცხვი თუმცა სრულ საარჩევნო ნორმას არ შეადგენს, მაგრამ ამ ნორმის 50 პროცენტს აღწევს, ირჩევს საბჭოში ერთ დეპუტატს.

71. თითოეული საარჩევნო კრება, დეპუტატების გარდა, ირჩევს მათ კანდიდატებს დეპუტატთა რიცხვის ერთი მესამედის რაოდენობით.

საბჭოს წევრთა კანდიდატები ირჩევიან დეპუტატების შემდეგ, ცალკე კენჭის ყრით.

72. სასოფლო საბჭოს წევრებისა და მათი კანდიდატების არჩევის შემდეგ საარჩევნო კრება ცალკე კენჭის ყრით ირჩევს სასოფლო სარევიზიო კომისიას ხუთი წევრისა და ორი კანდიდატის შემადგენლობით.

73. იმ სასოფლო საბჭოებში, სადაც საარჩევნო უბნების რიცხვი ხუთზე მეტია, სასოფლო სარევიზიო კომისიების წევრთა და კანდიდატთა არჩევნების წესს ამყარებს სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი.

შენიშვნა. სარევიზიო კომისიის შემადგენლობაში არ შეიძლება არჩეულ იქნეს: ა) იმ სასოფლო საბჭოს წევრები და კანდიდატები, რომელთანაც ასარჩევი სარევიზიო კომისია არსებობს, ბ) წინა პუნქტში აღნიშნული პირების მშობლები, ცოლები, ქმრები, ძმები, დები და შვილები; გ) საქვეკონტროლო სასოფლო საბჭოს მომუშავეები და მის გამგებლობაში მყოფი დაწესებულებებისა და საწარმოების ხელმძღვანელები; დ) იმავე სასოფლო საბჭოს ყოფილი წევრები და კანდიდატები და აგრეთვე ამ სასოფლო საბჭოს ყოფილი მომუშავეები — ერთი წლის განმავლობაში მათ მიერ აღნიშნული თანამდებობების დატოვების შემდეგ.

74. საარჩევნო კრების მსვლელობისა და შედეგების შესახებ შედგენილი უნდა იქნეს, თანახმად შემოღებული ფორმისა, ოქმი, რომელსაც ხელს აწერს საარჩევნო კრების პრეზიდიუმი.

75. ყოველი არჩეული დეპუტატის შესახებ საარჩევნო კომისიამ უნდა შეადგინოს ანკეტა, თანახმად დამტკიცებული ფორმისა.

თაზი VII.

არჩევნების გაუქმების წესი, ხელახალი არჩევნები და დამატებითი არჩევნები.

76. არჩევნები გაუქმებულ იქნება, თუ მათი წარმოების დროს დარღვეულ იქნა სსრ კავშირის, ა/კსფსრ-ის ან საქართველოს სსრ-ის კონსტიტუცია, მსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის საარჩევნო ინსტრუქცია ან ამა ინსტრუქციით დადგენილი წესები.

77. ზემოაღნიშნული საფუძვლით არჩევნები შეიძლება გაუქმებულ იქნეს:

ა) მთლიანად, ე. ი. საბჭოს წევრთა მთელი შემადგენლობის მიმართ;

ბ) ნაწილობრივ, ე. ი. საბჭოს ცალკეულ წევრთა მიმართ ცალკეულ სა-არჩევნო უბნებში.

78. არჩევნები გაუქმებულ იქნება მთლიანად, თუ დებუტატთა ნახევარზე მეტი არჩეულია უკანონოდ (მ. 76). თუ უკანონო არჩევნებს ადგილი ჰქონდა ერთსა ან რამდენსამე საარჩევნო უბანში, სადაც არჩეულია დებუტატების სა-ერთო რიცხვის უმცირესი ნაწილი, არჩევნები გაუქმებულ იქნება ნაწილობრივ — ცალკეულ საარჩევნო უბანში.

79. არჩევნები შეიძლება გაუქმებულ იქნეს, როგორც საქართველოს სსრ-ის შემადგენლობაში შემავალი რესპუბლიკის, ოლქის ან რაიონის მთელ ტერიტორიაზე, ისე ამ ტერიტორიის ცალკეულ ნაწილში.

არჩევნების გაუქმება გამოცხადებულ უნდა იქნეს საყოველთაო ცნობისათვის ან ადგილობრივ პრესაში, ან ამომრჩეველთა კრებაზე.

80. არჩევნების მთლიანად გაუქმება ხდება ზემდგომი აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებით, ხოლო არჩევნების ნაწილობრივ გაუქმება ხდება სა-თანადო სასოფლო ან საქალაქო საბჭოს დადგენილებით.

არჩევნების მთლიანად გაუქმება ქალ. ტვილისის სარაიონო საბჭოების მიმართ ხდება ტფილისის საქალაქო საბჭოს დადგენილებით.

81. ყველა განცხადება და საჩივარი არჩევნების წარმოების შესახებ შეტანილ უნდა იქნეს წერილობით ან სიტყვიერად შეიდი დღის განმავლობაში არჩევნების შემდეგ იმ საარჩევნო კომისიაში, რომელიც არჩევნებს ხელმძღვანელობდა.

82. საარჩევნო კომისია წარუდგენს შემოსულ განცხადებასა და საჩივარს თავისი ახსნა-განმარტებით ზემდგომ საარჩევნო კომისიას სამი დღის ვადაზე.

ზემდგომი საარჩევნო კომისია ვალდებულია განიხილოს აღნიშნული განცხადება და საჩივარი შეიდი დღის განმავლობაში მიღების შემდეგ.

თუ საჭიროა არჩევნების მთლიანად ან ნაწილობრივ გაუქმება, საარჩევნო კომისია დაუყოვნებლივ აღძრავს საკითხს ამის შესახებ სათანადო აღმასრულებელი კომიტეტის ან საბჭოს წინაშე (მ. 80).

83. თუ არჩევნები გაუქმებულ იქნა, ახალი არჩევნები მოხდება ამა ინსტრუქციით გათვალისწინებული წესით; ამასთანავე, თუ არჩევნები მთლიანად

იქნა გაუქმებული, ახალი არჩევნების მოსახდენად ეწყობა შესაფერი საარჩევნო კომისია ახალი შემადგენლობით, ხოლო თუ არჩევნები ნაწილობრივ იქნა გაუქმებული, უნდა დანიშნულ იქნენ სათანადო საარჩევნო კომისიის ახალი რწმუნებულები.

84. მუშაობის დამთავრების შემდეგ საარჩევნო კომისიებმა უნდა გადასცენ მთელი საარჩევნო მასალა სათანადო საბჭოს ან აღმასრულებელ კომიტეტს.

85. თუ დებუტატები ამომრჩევლების მიერ უკან გაწვეულ იქნებიან, საბჭო მათ ნაცვლად ჩარიცხავს საბჭოს წევრად კანდიდატებს იმავე საარჩევნო უბნიდან, საიდანაც დებუტატები იყვნენ არჩეული, ხოლო თუ კანდიდატები არ არიან, დანიშნავს საბჭოს წევრების დამატებით არჩევნებს. დამატებითი არჩევნები დამტკიცებულ უნდა იქნეს სათანადო სასოფლო, საქალაქო ან სარაიონო საბჭოს მიერ.

86. წინა მუხლში აღნიშნული წესი შესრულებულ იქნება იმ შემთხვევაშიაც, თუ საბჭოს ესა თუ ის წევრი გარდაიცვალა ან საბჭოს შემადგენლობიდან გამოვიდა საცხოვრებელი ადგილის გამოცვლისა, საარჩევნო უფლების დაკარგვისა და სხვა მიზეზების გამო.

87. თუ 85—86 მუხლებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დამატებით ასარჩევია საბჭოს მთელი შემადგენლობის ნახევარზე მეტი, უნდა მოხდეს ხელახალი არჩევნები მთლად საბჭოს შემადგენლობისა არსებული წესით. ხელახალი არჩევნები დამტკიცებულ უნდა იქნეს ზემდგომი საბჭოს ან აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ.

88. თუ საბჭოს პრეზიდიუმის ან აღმასრულებელი კომიტეტის შემადგენლობიდან გამოვიდა მისი წევრების ნახევარზე მეტი, უნდა მოხდეს არჩევნები საბჭოს პრეზიდიუმის და აღმასრულებელი კომიტეტის მთელი შემადგენლობისა.

თ ა ვ ი VIII.

საბჭოების და საბჭოთა ყრილობების მოწვევა.

89. ახლად არჩეული საბჭოს პირველ სხდომას იწვევს სათანადო საარჩევნო კომისია. ამ სხდომაზე ირჩევიან საბჭოს აღმასრულებელი ორგანოები. საბჭოთა ყრილობებს იწვევენ სათანადო აღმასრულებელი კომიტეტები.

90. იმ ადგილების სასოფლო საბჭოები, რომელნიც ქალაქებთან არიან შემოერთებული, ირჩევენ თავიანთ პლენუმებზე წარმომადგენლებს (დებუტატებს) სათანადო საქალაქო საბჭოში იმ ანგარიშით, რომ ერთი წარმომადგენელი მოდიოდეს სასოფლო საბჭოს თითოეულ 20 წევრზე.

იმ შემთხვევაში, თუ სასოფლო საბჭოს წევრთა რიცხვი 20-ზე ნაკლებია, სასოფლო საბჭო ირჩევს ერთ წარმომადგენელს.

91. სარაიონო საბჭოთა ყრილობა შესდგება:

ა) რაიონში შემაველი სასოფლო საბჭოების წარმომადგენლებისაგან ვარაუდით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს ყოველ 300 მცხოვრებზე;

ბ) რაიონის შემადგენლობაში შემაველი საქალაქო საბჭოების წარმომადგენლებისაგან, იმ ანგარიშით, რომ 60 ამომრჩეველზე მოდიოდეს ერთი დელეგატი;

გ) სოფლებში ან სასოფლო საბჭოების მქონე ქალაქებში მდებარე ფაბრიკა-ქარხნებისა და სამანქანო-სატრაქტორო სადგურების წარმომადგენლებისაგან და საბჭოთა მეურნეობების წარმომადგენლებისაგან, იმ ანგარიშით, რომ 60 ამომრჩეველზე მოდიოდეს ერთი დელეგატი.

დელეგატები საბჭოთა სარაიონო ყრილობისათვის ირჩევიან: საქალაქო და სასოფლო საბჭოებისაგან—ამ საბჭოების პლენუმებზე, ხოლო იმ ფაბრიკა-ქარხნებისა, სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებისა და საბჭოთა მეურნეობებისაგან, რომლებიც ამ მუხლის 1 ნაწილის „გ“ პუნქტში არიან აღნიშნული,—საარჩევნო კრებაზე.

92. სრულიად საქართველოს საბჭოთა ყრილობა შესდგება აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ის, სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის და სარაიონო საბჭოთა ყრილობების წარმომადგენელთაგან—იმ ანგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს ყოველ 10.000 მცხოვრებზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, სადაც საბჭოებს ირჩევენ მცხოვრებთა რაოდენობის მიხედვით, და ერთი დელეგატი ყოველ 2.000 ამომრჩეველზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, სადაც საბჭოებს ირჩევენ ამომრჩეველთა რაოდენობის მიხედვით, აგრეთვე ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საბჭოების წარმომადგენელთაგან—იმ ანგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს ქალაქის მოსახლეობის ყოველ 2.000 ამომრჩეველზე და ერთი დელეგატი ამ ქალაქებთან შემოერთებული სოფლების ყოველ 10.000 მცხოვრებზე.

93. აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ის, სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის და სარაიონო საბჭოთა ყრილობები და ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საბჭოები, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ყრილობისათვის დელეგატების არჩევისთან ერთად, ირჩევენ დელეგატებს ამიერკავკასიის საბჭოთა ყრილობისათვის: აფხაზეთის ასსრ-ის, აჭარისტანის ასსრ-ის, სამხრეთ ოსეთის ავტ. ოლქისა და სარაიონო საბჭოთა ყრილობები—იმ ანგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს 15.000 მცხოვრებზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, სადაც საბჭოებს ირჩევენ მცხოვრებთა რაოდენობის მიხედვით, და ერთი დელეგატი ყოველ 3.000 ამომრჩეველზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, სადაც საბჭოებს ირჩევენ ამომრჩეველთა რაოდენობის მიხედვით, ხოლო ქალ. ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საბჭოები—იმ ანგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს ქალაქის მოსახლეობის ყოველ 3.000 ამომრჩეველზე და ერთი დელეგატი ამ ქალაქებთან შემოერთებული სოფლების ყოველ 15.000 მცხოვრებზე.

94. საბჭოს და საბჭოთა ყრილობის არჩევის კანონიერებისა და დეპუტატების რწმუნებულების სისწორის შესამოწმებლად თითოეული საბჭო და საბჭოთა ყრილობა ირჩევს სამანდატო კომისიას.

შემოწმების შედეგებს სამანდატო კომისია მოახსენებს საბჭოს და საბჭოთა ყრილობას, რომელიც გამოიტანს დადგენილებას არჩევნების სისწორისა და დეპუტატების უფლებამოსილობის შესახებ.

შენიშვნა. წინანდელი შემადგენლობის საბჭოს პრეზიდიუმისა და აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს, რომელიც საბჭოს ან საბჭოთა ყრილობის წევრი არ იქნება, აქვს სათათბირო ხმის უფლება.

95. საბჭოს და საბჭოთა ყრილობას შეუძლია აირჩიოს პრეზიდიუმისა და აღმასრულებელი კომიტეტის შემადგენლობაში, აგრეთვე თავის წარმომადგენლად ზემდგომი ყრილობისათვის არა მარტო ამ საბჭოს და ყრილობის წევრი, არამედ ყოველი მოქალაქე, რომელსაც საარჩევნო უფლება აქვს, მიუხედავად მისი საცხოვრებელი ან სამუშაო ადგილისა.

96. საბჭოთა ყრილობის მუშაობის დაწყების შემდეგ ხელისუფლების აღმასრულებელ ორგანოდ რჩება წინანდელი შემადგენლობის სათანადო აღმასრულებელი კომიტეტი, რომლის ფუნქციებიც სწყდება მხოლოდ ახალი შემადგენლობის აღმასრულებელი კომიტეტის პირველი სხდომის მოწვევის შემდეგ.

97. ახალი საბჭოს პრეზიდიუმისა და აღმასრულებელი კომიტეტის არჩევის შემდეგ მოწვეულ უნდა იქნეს აღნიშნული ორგანოების საორგანიზაციო სხდომა წინანდელ შემადგენლობასთან ერთად.

შენიშვნა. წინანდელი შემადგენლობის საბჭოს პრეზიდიუმისა და აღმასრულებელი კომიტეტის წევრებს, რომელიც არჩეული არ იქნებიან ახალ შემადგენლობაში, აგრეთვე მის განყოფილებათა გამგეებს ამ სხდომაზე აქვთ სათათბირო ხმის უფლება.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი თ. ჟღენტაი.

1934 წ. ოქტომბრის 5.
ტფილისი.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ 249 №-ში 1934 წ. ოქტომბრის 27.

ფახი 40 კაპ.

გამომცემელი	ხაქ. სსრ ს. კ. ს-ის	1934 წ. № 63 პ/მ. რედაქტორი ე. გამრეკელი
	საქმ. მმართველობა	
ქალაქის ფორმატი	62X94 სანტ.; 1 ⁵ / ₈ ბეჭდვ. ფურც.; 1 ბეჭდვ. ფურც. 48.500 სტამბ. ნიშანი.	
ბაღაეცა სტამბას	5/XI, ხელმოწერილია დასაბეჭდად 5/XII.	ტირაჟი 1.700.
მთავლ. რწმ. ს.—№ 8706.	საქ. სსრ სახ. კომ. საბჭოს სტამბა.	შეკვ. № 1703.